

(สำเนา)

ที่ นร๐๕๐๑/๗๖๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ทำเนียบวังหน้า กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๒๖

เรื่อง ขอคำปรึกษาด้านกฎหมายเกี่ยวกับเงินค่าตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับการควบคุมงานก่อสร้าง
อาคารสำนักงานใหญ่แห่งใหม่ของธนาคารแห่งประเทศไทย

เรียน ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

อ้างถึง หนังสือธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับลับ-ด่วนมาก ที่ ธปท.ม.๔๗๖/๒๕๒๖
ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง ธนาคารแห่งประเทศไทยแจ้งว่า ตามที่สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ฉบับลับ-ด่วนมาก ที่ นร ๐๖๐๑/๒๕๒๕ ลงวันที่ ๒๓ ตุลาคม
๒๕๒๕ ให้ความเห็นว่า ตามข้อกำหนดในสัญญาจ้างออกแบบและควบคุมงานก่อสร้างฯ ระหว่าง
ธนาคารแห่งประเทศไทยกับบริษัทเอฟ. ซี. เดอเวเกอร์อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ลงวันที่ ๕
พฤศจิกายน ๒๕๑๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยบันทึกความตกลงฉบับที่ ๔ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๒๓
เมื่อธนาคารฯ ได้ชำระเงินค่าจ้างเต็มจำนวนไปแล้ว ก็คงมีหนี้อยู่แต่ทางฝ่ายผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติ
เท่านั้นจากธนาคารฯ จะจ่ายเงินเพิ่มเติมให้อีกจะเป็นการจ่ายเงินโดยธนาคารไม่มีพันธะต้อง
ปฏิบัติ และบัดนี้ บริษัทผู้ควบคุมงานฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖ ขอให้ธนาคาร
ฯ ทบทวนเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง โดยให้เหตุผลมาสรุปได้ว่าการกำหนดวงเงินสูงสุดที่จะจ่ายเป็น
จำนวน ๖,๒๗๓,๘๖๔ บาทนั้น สืบเนื่องมาจากการที่ธนาคารฯ ตกลงจะจ่ายเงินค่าชดเชยเพิ่มให้
บริษัทฯ เดือนละ ๓๔๘,๕๔๘ บาท โดยทั้งสองฝ่ายกำหนดเวลาเพื่อเหลือเพื่อขาดไว้เป็น ๑๘ เดือน
ซึ่งเข้าใจกันว่าผู้รับจ้างก่อสร้าง (บริษัทไทยยงค์พาณิชย์ จำกัด) คงจะก่อสร้างงานได้เสร็จภายใน
กำหนดเวลาดังกล่าว แต่เจตนาแท้จริงของคู่กรณีเป็นการจ่ายเงินชดเชยเป็นรายเดือนให้ตามที่
เป็นจริงมากกว่าจะจ่ายเป็นยอดเงิน ๖,๒๗๓,๘๖๔ บาท ข้อความในสัญญาจึงหมายความว่าบริษัท
ฯ จะเรียกร้องค่าใช้จ่ายเกินกว่าเดือนละ ๓๔๘,๕๔๘ บาทไม่ได้เท่านั้น แต่ไม่ได้หมายความว่าถึงจะ
เรียกร้องเกินยอดรวมทั้งหมดจากบริษัทฯ ต้องควบคุมงานเกินกว่า ๑๘ เดือนไม่ได้ และการที่
บริษัทฯ ต้องควบคุมงานเป็นระยะเวลานานกว่าที่คาดหมายนั้น เป็นเพราะความผิดของผู้รับจ้าง
ก่อสร้าง มิใช่ความผิดของบริษัทฯ และอยู่นอกเหนืออำนาจควบคุมของบริษัทฯ บริษัทฯ มี

ความเห็นว่าย่ สัญญาต้องดีความไปตามความประสงค์ในทางสุจริตโดยวิเคราะห์ถึงปกติประเพณี
ฉะนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงขอให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเหตุผลและ
ข้อเท็จจริงที่บริษัทฯ ให้เพิ่มเติมมาและให้ความเห็นแก่ธนาคารด้วย ดังรายละเอียดทราบอยู่แล้ว
นั้น

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาเหตุผลต่าง ๆ ตามที่ปรากฏใน
หนังสือของบริษัทฯ แล้ว รวมทั้งได้ขอทราบข้อเท็จจริงจากเจ้าหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย
แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

(๑) ในประเด็นว่า ตามข้อ ๓ แห่งบันทึกความตกลงฯ ฉบับที่ ๔ คู่กรณีมีเจตนา
ที่แท้จริงจะกำหนดการจ่ายเงินชดเชยให้แก่บริษัทผู้ควบคุมงานฯ เป็นรายเดือนตามที่จ่ายจริง
มากกว่ามีเจตนาที่จะจ่ายให้เป็นยอดเงินชดเชยทั้งจำนวน ๖,๒๗๓,๘๖๔ บาท หรือไม่

เลขาธิการฯ เห็นว่า เจตนาของคู่สัญญาย่อมต้องถือจากสิ่งที่ปรากฏชัดแจ้งจาก
ข้อความในสัญญา ซึ่งตามความในข้อ ๓ แห่งบันทึกความตกลงฯ ฉบับที่ ๔ ได้กำหนดไว้เป็น
เงื่อนไขชัดแจ้งว่า “จำนวนเงินที่จ่ายตามบันทึกความตกลงนี้ทั้งสิ้นรวมกันจะต้องไม่เกินกว่า
๖,๒๗๓,๘๖๔ บาท” และความในข้อ ๕ แห่งบันทึกความตกลงนี้ยังได้ย้ำไว้อีกว่า “.....สถาปนิกไม่
มีสิทธิเรียกร้องค่าชดเชยใดๆ จากธนาคารเพื่อความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายที่ต้องเพิ่มขึ้นอันเป็นผล
มาจากการล่าช้าของงานอาคารสำนักงานใหญ่นอกเหนือจากที่ได้รับตามบันทึกความตกลงนี้อีกไม่
ว่ากรณีจะเป็นประการใด” ดังนั้น แม้ว่าตามข้อเท็จจริงจะปรากฏว่า จะได้มีการร่วมกันประเมิน
ระยะเวลาก่อสร้างไว้ก่อนหน้านี้จริง แต่ก็ต้องฟังว่า จำนวนเงิน ๖,๒๗๓,๘๖๔ บาท เป็นจำนวนเงิน
สูงสุดที่คู่สัญญาได้ทำความตกลงกันไว้ อนึ่ง จากการสอบถามข้อเท็จจริงจากเจ้าหน้าที่ของ
ธนาคารแห่งประเทศไทย ก็ไม่ปรากฏว่า คู่กรณีมีเจตนาเป็นอย่างอื่น กล่าวคือ หลังจากทำการ
เจรจาและร่วมกันประเมินระยะเวลาก่อสร้างแล้ว ต่อมาได้มีการเพิ่มเติมความในข้อ ๓ เพื่อจำกัด
จำนวนเงินสูงสุดของเงินชดเชยในบันทึกความตกลงฯ โดยความในข้อ ๕ ซึ่งมีอยู่เดิมไม่มีการ
เปลี่ยนแปลง ทางบริษัทฯ ก็ได้ลงนามในบันทึกความตกลงฯ โดยทางบริษัทฯ มิได้ยกข้อเจรจาขึ้น
ใหม่แต่อย่างใด

(๒) ในประเด็นว่า บริษัทผู้ควบคุมงานฯ สมควรได้รับค่าชดเชยเพิ่มขึ้นจากที่
กำหนดไว้ในบันทึกความตกลงฯ หรือไม่ เลขาธิการฯ เห็นว่า แม้ว่าข้อความในบันทึกความตกลง
ฯ จะฟังได้ว่าจำนวนเงิน ๖,๒๗๓,๘๖๔ บาท เป็นจำนวนเงินสูงสุดที่คู่สัญญาตกลงจะจ่ายกันก็ตาม
แต่การตกลงดังกล่าวเป็นการตกลงที่อยู่บนพื้นฐานของสภาพธุรกิจปกติ เช่น มีการคลาดเคลื่อน
เกี่ยวกับระยะเวลาการก่อสร้างอันพึงสามารถจะประมาณการเผื่อเหลือเผื่อขาดไว้ได้ตามการ
ประกอบธุรกิจปกติ ฯลฯ ดังนั้น โดยที่ข้อ ๑๙.๒ ของสัญญาจ้างออกแบบและควบคุมฯ ได้
กำหนดไว้มีความว่า หากมีเหตุจำเป็นที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมสัญญานี้โดยคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งได้เสนอ
ขึ้น อีกฝ่ายหนึ่งจะต้องรับไว้พิจารณาตามสมควร ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะที่เป็นสถาบัน
ของรัฐ จึงอยู่ในฐานะที่จะต้องรับเรื่องไว้เพื่อพิจารณาตามสมควร ซึ่งในกรณีการก่อสร้างของ
บริษัทไทยยงค์พาณิชย์ จำกัด ย่อมพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏได้ว่าเป็นกรณีที่เกิดปกติและไม่
อาจคาดหมายได้หรือไม่ ฉะนั้น หากธนาคารแห่งประเทศไทยจะให้เจ้าหน้าที่ของธนาคารฯ ทำ

การตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์เพื่อจ่ายเงินชดเชยให้แก่บริษัทผู้ควบคุมงานฯ (ที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเนื่องจากการก่อสร้างล่าช้าของบริษัทไทยรงค์พาณิชย์) จำนวนหนึ่ง และขออนุมัติต่อคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ก็น่าเป็นสิ่งพึงกระทำ ทั้งนี้ โดยต้องถือว่า การจะชำระเงินชดเชยเพิ่มเติมให้ในกรณีนี้ เป็นการนอกเหนือไปจากบันทึกความตกลงฯ ฉบับที่ ๔ อนึ่ง สำหรับหลักเกณฑ์ที่เป็นพื้นฐานของการกำหนดจำนวนเงินค่าชดเชยใหม่ตามสมควรนี้ ก็อาจพิจารณากำหนดได้หลายประการ เช่น บริษัทผู้ควบคุมงานฯ ควรได้รับค่าใช้จ่ายเท่าที่จ่ายจริงเท่านั้น ค่าใช้จ่ายที่จ่ายจริงต่างเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับควบคุมการก่อสร้างตามสภาพความเป็นจริง (คือ ถ้าตามสภาพความเป็นจริง บริษัทผู้ควบคุมงานฯ สมควรลดจำนวนผู้ปฏิบัติงานลงได้ บริษัทผู้ควบคุมงานฯ ก็ควรจะต้องลดจำนวนลง) ค่าชดเชยที่บริษัทผู้ควบคุมงานฯ จะได้รับต้องไม่สูงกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในบันทึกความตกลงฯ ฉบับที่ ๔ และธนาคารฯ มีสิทธิที่จะเรียกเงินชดเชยจำนวนนี้จากบริษัทไทยรงค์พาณิชย์ฯ ผู้ดำเนินการก่อสร้าง ได้เพียงใดเป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการตามแต่จะเห็นสมควร

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์
(นายอมร จันทรสมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขาธิการกรม
โทร. ๒๒๒๐๒๐๖ - ๙